

CARTA DE LA TERRA

Adaptació juvenil

INTRODUCCIÓ

Vivim un temps molt important i tenim el repte de conservar la Terra. Tots els pobles i totes les cultures del món formem una sola i gran família. Per això ens hem d'unir: per respectar la natura, per complir els drets humans i per conèixer en pau i justícia. Som responsables de la vida, per a nosaltres i per a les persones que naixeran.

La Terra, la nostra llar. Formem part d'un immens univers, en què el nostre planeta és ple de vida, amb una rica varietat de plantes, animals i pobles. Nosaltres, els humans, depenem de la terra, de l'aigua i de l'aire i tenim també el deure indefugible de protegir la vida a la Terra.

La situació del món. Dissortadament les formes de produir i de consumir que tenim avui destrueixen sovint el medi ambient, esgoten els recursos naturals (aigua, aire, sòl...) i fan desaparèixer moltes espècies animals i vegetals. La població del món creix com mai havia crescut, però al mateix temps la vida és destruïda constantment per guerres, fam, misèria, ignorància, malalties, injustícies... Ara bé, totes aquestes greus dificultats, si volem, poden ser superades.

Què hem de fer? L'elecció és nostra: o ens unim per tenir cura de la Terra i ajudar-nos, o ens destruïm i aniquilam la vida. Cal un canvi molt important: tothom ha de tenir allò que és necessari per viure. Això és avui possible perquè tenim coneixements i màquines per aconseguir-ho. Així, doncs, és urgent construir un món més humà i igualitari, en què es valori suficientment tota la vida. Recordem que tot està relacionat: medi ambient, mitjans econòmics, formes de convivència, idees espirituals ... Si volem, i ja des d'ara, podem construir un món millor, més humà i per a tothom.

Tothom n'és responsable. Per canviar el nostre món cal ser responsables de tot el planeta, especialment del lloc concret i petit on vivim, perquè som ciutadans i ciutadanes del nostre país i del món, alhora. Així tothom tindrà cura del benestar present i futur de la família humana i de tots els éssers vius que viuen al nostre planeta. Conseqüentment, hem d'admirar la vida i agrair l'existència. Cal conèixer per què vivim i què cal fer per viure bé. Hem de transmetre el nostre ideal a totes les altres persones del nostre entorn. Així, doncs, qualsevol agrupació humana ha de compartir amb esperança i joia els valors de la vida.

RESPECTE I CURA DELS ÉSSERS VIUS

1. Respecta la Terra i tots els éssers que hi viuen: persones, animals i plantes

- Tots els éssers depenen els uns dels altres.
- Qualsevol vida té valor.
- L'ésser humà ha de mantenir la seva dignitat.
- Els humans podem pensar, trobar la bellesa, practicar el bé i cercar valors no materials.

2. Has de tenir cura dels éssers vius; els has d'entendre i estimar

- Pots emprar els recursos que dona la natura, però has de prevenir no danyar-la.
- Els drets de les persones han de ser sempre protegits.
- Promou el bé comú.

3. Ajuda perquè es formin grups de persones que actuïn amb igualtat i justícia i que progressin sempre en pau

- Les comunitats de persones han d'assegurar el compliment dels drets humans.
- Tothom ha de poder créixer i progressar.
- Tothom ha de tenir el que és necessari per viure dignament.
- Tothom ha de ser responsable del necessari equilibri entre la vida i la natura.

- 4. Col·labora perquè tothom frueixi, ara i en segles futurs, de la bellesa i dels fruits de la Terra**
- Tenim llibertat per actuar, però no podem deixar de tenir en compte les necessitats de les generacions futures.
 - Hem de transmetre als descendents tot el que fa progressar la vida a la Terra.

A LA TERRA TOT TÉ RELACIÓ

- 5. Protegeix i, si cal, restaura, l'ordre que tenen els éssers del món. Posa especial atenció en la vida que es manifesta arreu, a la natura**
- Cal créixer, però de manera que no sigui perjudicial per a la natura.
 - Cal protegir totalment determinades terres i mars.
 - Cal defensar les espècies en perill d'extinció.
 - Cal controlar la modificació genètica dels productes.
 - Cal consumir moderadament els recursos renovables: aigua, sol, arbres, peixos ...
 - Cal preservar els recursos no renovables: petroli, altres minerals ...
- 6. No facis mal al medi ambient on vius. Si dubtes, actua amb precaució**
- Encara que les raons dels científics siguin incompletes, s'ha d'actuar amb precaució per evitar danys al medi ambient.
 - S'han de fer els estudis necessaris per garantir que les noves activitats no perjudiquin la natura.
 - S'han de preveure les conseqüències futures del que es fa ara a la natura.
 - Cal evitar la contaminació de qualsevol part del planeta.
 - No es pot permetre acumular substàncies radioactives, tòxiques o perilloses.
 - S'han d'evitar activitats militars que perjudiquin el medi ambient.
- 7. Tot allò que produeixis o consumeixis ha de respectar l'ordre de la natura, els drets humans i el benestar de tothom**
- És necessari reduir, reutilitzar i reciclar els materials que produïm i consumim.
 - Els residus que deixam no han de perjudicar la natura.
 - Hem d'utilitzar amb seny l'energia i preferir sempre l'energia renovable: sol, vent ...
 - Les màquines han de respectar sempre el medi ambient.
 - Hem de consumir productes que no facin mal ni a la gent ni a la natura.
 - Tothom ha de tenir accés a la salut i n'ha de ser responsable.
 - Hem de saber viure bé en un espai limitat.
- 8. Interessa't per conèixer les relacions dels éssers vius, entre ells i amb el medi on viuen. També has de poder compartir els teus coneixements**
- Els científics d'arreu del món han de cooperar en el manteniment del planeta.
 - Les tècniques i els invents han d'ajudar al sosteniment de la Terra.
 - Les cultures i creences del món contribueixen a la protecció del medi ambient.
 - Tothom ha d'estar informat del que és necessari per a la salut humana i per a la protecció del medi ambient.

JUSTÍCIA PER A TOTHOM

- 9. Ajuda a eliminar la pobresa del món. No hi ha cap raó que justifiqui l'existència dels pobres**
- Tothom té dret a aigua potable, aire net, aliments suficients, terra incontaminada, habitatge digne i sanejament segur.
 - Tothom ha de rebre l'educació i els mitjans necessaris per fruir d'una vida digna.
 - Les persones que no es poden sustentar soles han de ser convenientment ateses.
 - Les persones ignorades o més necessitades han de ser les més ajudades.

- 10. Coopera perquè tothom pugui créixer i avançar de forma justa i permanent. La cooperació es farà també en qualsevol agrupament, empresa o associació de persones**
- La riquesa ha d'estar distribuïda de forma justa a la teva nació i arreu del món.
 - Els països més pobres han de ser alliberats del deute econòmic i han de tenir més mitjans per desenvolupar-se.
 - El comerç del món ha de respectar l'ordre de la natura i les necessitats dels treballadors.
 - Les empreses internacionals i les organitzacions econòmiques mundials han d'actuar clarament per al bé de tothom.
- 11. Afirma que els homes i les dones tenen els mateixos drets a créixer de forma justa i permanent. Els uns i les altres han de rebre educació, tenir protegida la salut i guanyar el mateix sou per un treball idèntic**
- Cal assegurar els drets de les dones i acabar amb la violència contra elles.
 - Les dones han de participar més activament en tots els aspectes de la vida.
 - Les famílies han de ser enfortides i tots els seus membres protegits.
- 12. Sense cap excepció, defensa que tothom té dret a viure en un ambient digne en què la salut i els valors espirituals són protegits. Això val especialment per a la gent més explotada, com són les minories i els pobles indígenes**
- No hi pot haver cap discriminació per raó d'ètnia, color, sexe, orientació sexual, religió, llengua, nació, situació social...
 - Qualsevol poble té dret a tenir creences, terres, recursos i formes de vida pròpies.
 - Els joves han de poder crear noves formes sostenibles de vida.
 - Han de ser protegits els llocs del món d'importància cultural o espiritual.

EL POBLE DECIDEIX : NO, A LA VIOLÈNCIA; SÍ, A LA PAU

- 13. Així com puguis, col·labora perquè tothom participi a organitzar, decidir i corregir la convivència amb altres persones. Les normes seran justes i hi haurà un àrbitre davant les dificultats**
- Tothom té dret a rebre informació sobre el medi ambient i el desenvolupament que l'afecta.
 - Cal que tothom pugui participar i decidir en l'àmbit del poble o ciutat, regió, nació, estat i món.
 - S'han de protegir els drets de llibertat d'opinió, expressió, reunió pacífica, associació i desacord.
 - Cal que actuïn els tribunals de justícia, quan s'amenaça i es fa mal a la natura.
 - La corrupció ha de ser bandejada de tots els indrets.
 - Les comunitats locals: ciutats, barris o pobles, han de tenir cura del seu entorn.
- 14. Estudia i practica allò que ajuda a viure de forma justa i permanent**
- Tothom, especialment infants i joves, ha de tenir accés a l'educació pe, així, ajudar al desenvolupament sostenible.
 - L'art, la ciència i l'estudi de la persona han d'educar per al desenvolupament.
 - Televisió, ràdio, premsa i tots els mitjans de comunicació han d'ajudar a adonar-nos de les necessitats de la societat i de la natura.
 - L'educació moral i espiritual influeix molt en la forma de vida.
- 15. Tracta tots els éssers vius amb respecte i consideració**
- No es pot ser cruel amb els animals, ni fer-los sofrir.
 - S'han de suprimir els mètodes de caça o pesca que fan sofrir massa els animals.
 - Cal evitar la captura o destrucció indiscriminada d'animals.
- 16. Col·labora perquè totes les persones visquin sense violència i amb tolerància i pau**
- Els humans, aquí i arreu del món, ens hem de comprendre i ajudar millor.
 - Hem de prevenir els conflictes i utilitzar la cooperació.
 - Els exèrcits han de defensar la pau i treballar per la restauració del món.
 - Cal eliminar les armes nuclears, biològiques, tòxiques i de destrucció general.

- L'ús de l'espai exterior servirà per defensar el medi ambient i la pau.
- La pau serveix per trobar-se cada ésser humà a si mateix i per trobar les altres persones, cultures, formes de vida, la Terra i el Tot del qual formam part.

EL CAMÍ QUE HEM DE FER

Els éssers humans depenem els uns dels altres i tenim el deure de conservar i millorar el món en què vivim. Per això, hem de fer un camí que es concreta en el compliment de la *Carta de la Terra*.

Cal imaginar i trobar una nova forma de vida, aquí i arreu, que permeti, a tothom, créixer de forma justa i equilibrada. Les innombrables cultures existents ens ajuden en la recerca; el diàleg constant entre els humans ens apropa a la veritat.

Arribaran dificultats importants, que amb esforç haurem de vèncer. Amb llibertat i per al benestar comú trobarem solucions. Tothom pot fer-hi alguna cosa. Tot ens pot ajudar: art, ciència, religió, educació, mitjans de comunicació, empreses, organitzacions, governs ... L'aliança farà la força.

Per construir una Terra, llar de la humanitat, les nacions del món han de renovar la seva unió. La *Carta de la Terra*, nova llei universal, ha de ser acceptada i, seguidament, respectada i practicada per tots els estats i pobles del món. El medi ambient en sortirà protegit i les nacions creixeran amb dignitat.

El nostre temps serà així recordat: “Despertaren a una nova forma d'existència”, “resolgueren créixer de forma justa i permanent”, “s'esforçaren per la justícia i la pau”, “celebraren amb joia el plaer de viure”.

La *Carta de la Terra* presenta els valors bàsics i fonamentals per a tots els pobles i totes les persones del món. La societat global ha de respectar la **natura**, els **drets humans** universals, la **justícia** i la **pau**. Aquests són els reptes per a la humanitat a l'inici del segle XXI. Així es podrà garantir el desenvolupament sostenible.

La *Carta de la Terra* va néixer a la Cimera de la Terra celebrada a Rio de Janeiro l'any 1992. Posteriorment, va ser revisada. Ara es fa una campanya mundial amb la qual es demana l'adhesió personal de la ciutadania i de les institucions, principalment dels governs locals, regionals, nacionals i estatals. Es vol obtenir l'aprovació definitiva de les Nacions Unides.

Per a consultes i adhesions:

- Comitè Català per la Carta de la Terra: <http://www.unescocat.org/cartaterra>
- Universitat de la Pau, San José de Costa Rica: <http://earthcharter.org>

Autor: Guillem Ramis i Moneny
 Editor: Conselleria d'Educació i Cultura i Conselleria de Benestar Social
 Disseny gràfic: Estudi Solerisorell / sorell@retemail.es
 Revisió pedagògica: Nati de Grado
 Imprès a Esment, centre especial de treball d'AMADIP
 Dipòsit legal: PM-
 ISBN:
 Primera edició: desembre 2001

Contactes: gramis@dginnova.caib.es
 Fax (0034) 971 177 528

SOM UNA PART DE LA TERRA

Nosaltres som una part de la Terra,
i ella és una part de nosaltres.
Les flors oloroses són les nostres germanes,
El cérvol, el cavall, la gran àguila,
són els nostres germans.
Les altures rocalloses, les prades suaus,
el cos ardorós del poltre i de l'home
pertanyen tots a la mateixa família.
Sabem que l'home blanc
no entén la nostra manera de pensar.
Per això, quan el gran cap de Washington
ens va fer saber que volia comprar la nostra
terra, exigia massa de nosaltres.
No serà fàcil,
perquè aquesta terra és sagrada per a nosaltres.
Ensenyau als vostres fills
allò que nosaltres ensenyam als nostres:
que la Terra és la nostra mare.
Allò que esdevé a la Terra,
esdevé també als fills de la Terra.
Abans de tot nosaltres estimam el dret
de cada ésser humà a viure tal com desitja,
encara que sigui d'una manera molt diferent de
la dels seus germans.
Potser som germans. Esperam veure-ho.

*Fragments del missatge que el cabdill indi Seattle adreçà al
president dels Estats Units l'any 1855*

Font: Nosaltres som una part de la Terra. Ed. Olañeta. Hesperus. Palma, 2000.

JO ENCARA TENC UN SOMNI (I still have a dream ...)

*Part final del sermó de Nadal de Martín Luther King, llegit a l'església baptista d'Ebenezer a Atlanta,
Estats Units, la nit de Nadal de 1967, tres mesos abans de morir assassinat en defensa del dret a la
integració racial dels negres.*

Jo tenc un somni: un dia els homes s'aixecaran i arribaran a veure que estan fets per viure junts com a germans.

Jo tenc un somni aquest matí: cada negre al seu país, cada persona de diferent raça en el món, serà jutjada per les seves qualitats i no pel color de la seva pell; cada persona respectarà la dignitat i el valor de l'ésser humà.

Jo tenc avui un somni: un dia la justícia rajarà avall com l'aigua i l'honradesa ho farà com una forta torrentada.

Jo encara tenc avui un somni: un dia la guerra s'acabarà, els homes faran arades de llurs espases i de llurs llances, esporgadors; unes nacions no s'aixecaran contra unes altres i la guerra no serà mai més possible.

Jo encara tenc un somni: amb aquesta fe nosaltres serem capaços d'ajornar els consells desesperats i durem una nova llum a les fosques cambres del pessimisme.

IMAGINE

John Lennon

Imagine there's no heaven,
—it's easy if you try—
no hell below us,
above us only sky;
imagine all the people
living for today.

*Imagina que no hi ha cel,
—és fàcil, si ho proves—
sota nosaltres no hi ha infern,
sobre nosaltres només firmament;
imagina que tots el pobles
viuen per l'avui.*

**You may say I'm a dreamer,
but I'm not the only one;
I hope some day you'll join us
and the world will be as one.**

***Pots dir que som un somiador,
però no som l'únic;
esper que un dia t'uniràs a nosaltres
i el món serà un tot.***

Imagine there's no countries,
—it isn't hard to do—
nothing to kill or die for
and no religion too;
imagine all the people
living life in peace.

*Imagina que no hi ha països,
—no és difícil fer-ho—
cap raó per matar o per morir,
tampoc, cap religió;
imagina que tots els pobles
viuen la vida en pau.*

Imagine no possessions,
—I wonder if you can—
no need for greed or hunger,
a brotherhood of men;
imagine all the people
sharing all the world.

*Imagina que no hi ha propietats,
—quina meravella si ho pots fer—
cap necessitat de golafreria o fam;
una germanor d'humans;
imagina que tots els pobles
comparteixen el món.*

